

گزارشی از پاتوق تئاتر مشهد که به مناسبت روز جهانی کودک در حوزه هنری برگزار شد

شبی با روایت های کودکانه



ریحانه موسوی| در روز جهانی کودک، حوزه هنری خراسان رضوی میزبان جشنی پرشور و تأمل برانگیز بود که قلب کودکان و بزرگ سالان را به یکدیگر پیوند داد و شبی به یادماندنی را برای خانواده ها رقم زد. تماشاخانه استاد نوری مشهد با نمایشی با این سؤال که چه چیزی باعث می شود یک کودک واقعا خوشحال شود، آغاز شد. این مراسم شامل برنامه هایی چون نقالی و شاهنامه خوانی، استندآپ کمدی به لهجه مشهدی، اجرای نمایش سیاه بازی، نمایشنامه خوانی، بازی نمایشی، عروسک گردانی و آشنایی با عروسک های ایرانی بود. پس از برگزاری پاتوق هنرمندان که با شور و نشاط کودکان همراه بود، صحنه تئاتر روایتی عمیق تر و تأمل برانگیزتر اختصاص یافت. «دختری که خواب را نوشید»، «سبکی بدیع از رئالیسم جادویی، واقعه تلخ و دردناک مدرسه»، «شجره طبیه میناب»، «ابه تصویر کشید. این اثر هنری با تلفیق واقعیت های تلخ و عناصر تخیلی، مخاطبان را به فکر فرو برد و به بررسی ابعاد انسانی و اجتماعی این فاجعه پرداخت. کارگردانی محمد جهانی و نمایشنامه جواد رحیم زاده، اثری ماندگار را خلق کرد که تلخی واقعیت را با زیبایی هنر در هم آمیخت.

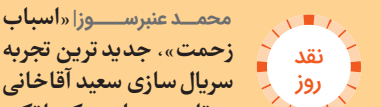


باشد و به فضای آموزشی کمک کند، راه اشتباه خود را طی می کند. نمایش هایی که دوباره در حال باز تولید انیمیشن های هالیوودی هستند، بر اثرگذاری طولانی مدت آن ها دقت ندارند. وی ادامه داد: ما از سال ۱۳۸۵ با جواد رحیم زاده (نویسنده تئاتر) در گروه های مختلف تلاش کردیم که تئاتر کودک و نوجوان بعد از دوره آموزشی داوود کیانیان و تغییرات شگفت انگیزی که داشت، دوباره به آن سطح برگردد. در وی درباره روند شکل گیری اثر خود گفت: در ادامه اجراهای تئاتر «هیولا کش» می خواستیم کاری با محتوای شاهنامه ای انجام دهیم، اما پس از آنکه نویسنده اثر، ایده آن را با من در میان گذاشت، از نگاه زیبایی اولدت بردم. در این تئاتر اثری از بمب و خون دیده نمی شود، بلکه یک رئالیسم جادویی است که آرام آرام شکل می گیرد و مخاطب به تدریج متوجه می شود که ما چه می گوئیم. جهانی کارکردن با کودکان را سخت توصیف کرد و گفت، ۷۰ درصد این کار با بچه ها پیش می رود و به گونه ای است که اگر حال هر یک از آن ها خوب نباشد یا انرژی نداشته باشند، باید دائم آن ها را تشویق کنیم یا جایزه بدهیم تا مسیر کارمان درست پیش برود.

این کارگردان درخصوص وضعیت تئاتر کودک و نوجوان در مشهد، اظهار کرد: اکنون کارهای متعددی در حوزه کودک و نوجوان در مشهد در حال اجراست. مشکل بیشتر این آثار این است که کمتر به قصه فکر می کنند. در کشورهای توسعه یافته و اروپایی اجازه نمی دهند هر کسی با بچه ها کار کند و این موضوع نیازمند دقت و نظارت است. اکنون هر کسی می خواهد تئاتر را آغاز کند، با کار کودک و نوجوان شروع می کند، در صورتی که چنین چیزی اشتباه

● غفلت از تئاتر کودک و نوجوان مشهد

محمد جهانی کارگردان تئاتر «دختری که خواب را نوشید» با اشاره به مظلوم بودن تئاتر کودک و نوجوان در مشهد، گفت: متأسفانه تئاتر کودک و نوجوان به جای اینکه در مسیر جامعه



محمد عنبرسوزا «اسباب زحمت»، جدیدترین تجربه سریال سازی سعید آقاخانی در تلویزیون است که با تکیه بر موقعیت های کمدی به ظاهر عادی و ترکیب سه بازیگر شناخته شده و کاربلد در این عرصه، تلاش می کند طنز را از دل ماجراهای یک گروه کارگری بیرون بکشد.

این مجموعه در بهمن سال گذشته پخش خود را به عنوان سریال مناسبتی ماه رمضان آغاز کرد، اما با وقوع جنگ متوقف شد و از آتن کنار رفت. پس از حدود شش ماه، این مجموعه دوباره روی آنتن شبکه یک سیما رفته است و در حالی که قسمت های پایانی فصل نخست آن پخش می شود، فصل دومش هم وارد مرحله تولید شد.

با این حال، در فاصله چند قسمت مانده به پایان فصل نخست، شکاف میان ظرفیت های ناشکفته این سریال و انسجامی که جایش در فیلم نامه خالی است، به خوبی به چشم می آید.

● ایده وعوامل

«اسباب زحمت» در قالب کمدی اجتماعی و خانوادگی، قصه چند کارگر باربری را محور قرار داده است که غفلشان، مواجهه با اقشار مختلف مردم و قرار گرفتن در معرض قصه ها و موقعیت های تازه را ا ایجاد می کند. ایده اسباب کشی، به عنوان پس زمینه داستان، پایه ای است برای ورود شخصیت های اصلی به ماجراهای متفاوتی که قرار است از دل آن ها لحظات بامزه استخراج شود.

طرح اصلی سریال از ابوالفضل کاهانی است؛ نویسنده ای که نگارش فیلم «زیر نظر» به کارگردانی مجید صالحی و سریال نمایش خانگی «رقص روی شیشه» ساخته مهدی گلستانه را در کارنامه دارد. تهیه کنندگی «اسباب زحمت» نیز بر عهده سعید آقاخانی و حسام آقابابایی پور است. آقاخانی هم زمان کارگردانی مجموعه و ایفای نقش اصلی را بر عهده دارد.

● گذشته یک کمدین بی حاشیه

سعید آقاخانی که سابقه بیش از سه دهه

سایه سنگین «نون خ»

نگاهی به سریال «اسباب زحمت»، اثر جدید سعید آقاخانی



فعالیت در عرصه کمدی های تلویزیونی را در کارنامه دارد، اساسا سریال سازی خوش قریحه و بی ادعاست که تقریبا همیشه در جلب نظر مخاطب عام تلویزیون موفق ظاهر شده است؛ کارگردانی که در سال های اخیر، هم با «راز بقا» در شبکه نمایش خانگی تجربه موفق را پشت سر گذاشته و هم با مجموعه چندفصلی و محبوب «نون خ» یکی از شناخته شده ترین برندهای کمدی تاریخ تلویزیون را خلق کرده است. بر همین اساس، طبیعی است که اثر تازه او، به خصوص وقتی تلویزیونی باشد، با «نون خ» مقایسه شود؛ مجموعه ای که به واسطه شخصیت پردازی روان، فضای بومی و طنز دل نشینش، توانست هویت مستقلی برای خود دست یابد. در مقام مقایسه، «اسباب زحمت» در نظر کیفیت تولید و ترکیب بازیگران، به مراتب بهتر از «نون خ» است، اما بازیند کیفی آن، درگرمی و یکدستی، به پای اثر پیشین آقاخانی نمی رسد.

یکی از دلایل اصلی این تفاوت، غیبت امیر وفایی، نویسنده خوش ذوق و باریک بین «نون خ»، است که در این تجربه آقاخانی را همراهی نکرده است؛ فیلم نامه نویس تخصصی کمدی که در شکل دادن به لحن، شخصیت پردازی

● تئاتر کودک در مشهد متولی ندارد

محمد پرومند، نویسنده و کارگردان تئاتر، تلویزیون و سینما که در نمایش اول به هنر عروسک گردانی پرداخت و آن مخاطبان را با عروسک های ایرانی آشنا کرد، در حاشیه این برنامه گفت: اکنون هشت نمایش کودک در مشهد درحال اجراست؛ مشکل بزرگی که وجود دارد، دیده نشدن تئاتر کودک است. ما در این حوزه متولی نداریم؛ یعنی هیچ اداره و سازمانی وجود ندارد تا برای اجرای تئاتر کودک برنامه ریزی و گروه ها را هدایت کند.



گاهی یک کمدی موقعیت مهندسی شده است، ناگهان به کمدی بزن و یکوب و شخصیت محور تبدیل می شود که برای خنده گرفتن از مخاطب، کارش به اغراق و حتی لودگی می رسد.

انسجام نداشتن متن در ساختمان روایت و برخی خرده داستان ها، آسیب دیگری را هم در پی دارد که همان رهاشدگی بعضی خطوط فرعی، بدون جمع بندی روشن و منطق روایی است. مشخصا شخصیت «صادق»، پیش از دیگران در معرض چنین آسیبی قرار می گیرد؛ شخصیتی که در بسیاری از لحظات، به مثابه موتور محرک کمدی عمل می کند، اما بارها از شوخ طبعی عبور می کند و با پرحرفی و فریاد، از خط بیرون می زند.

مجموع این نکات نشان می دهد مهم ترین مسئله «اسباب زحمت»، نه ضعف در ایده یا فقر بازیگر کارکشته طنز، بلکه نبود انسجام کافی در طراحی قصه و نگارش متن است. عناصر روایی این اثر اغلب به شکل هماهنگ کنار یکدیگر قرار نمی گیرند و همین ناهماهنگی باعث شده برخی سکانس ها تماشایی و گیرا، و برخی دیگر سطحی و حتی آزاردهنده جلوه کنند.

● ۳ ضلع متفاوت مثلث

نقطه قوت اصلی «اسباب زحمت»، بدون تردید، مثلث محوری این سریال، متشکل از سعید آقاخانی، حسن معجونی و عباس جمشیدی فراست، سه هنرپیشه ای که به ترتیب در نقش های احمد آقا، ناصر خان و صادق، ترکیبی همگون و بامزه را شکل داده اند و بعضا خلاقیات های فردی و قدرت بداهه پردازی آن ها از متن پیشی می گیرد.

آنچه میان این سه نفر جریان دارد، فراتر از نتیجه کنارهم قرارگرفتن سه بازیگر کمدی شناخته شده است. تفاوت جنس بازی آن ها باعث شده است پاسکاری های کلامی و واکنش های متقابلشان در بسیاری از سکانس ها طبعی و پیرکشش باشد. آقاخانی با بازی کنترل شده و بدون اغراقش، معجونی با نگاه ها و بیان منحصربه فردش و جمشیدی فر با انرژی و شلوغ کاری های خود، سه ضلع متفاوت مثلثی را تشکیل می دهند که به خوبی تضاد ایجاد می کنند و مکمل یکدیگر هستند.

تداوم لحن سریال مخدوش می شود و اثری که



عکس: حدیث افقین/تهران

وی اضافه کرد: متأسفانه انجمن صنفی نیز هنوز شکل نگرفته و از سوی اداره کار و اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی حمایت نمی شود. این موارد باعث می شود تا تئاتر کودک به خوبی دیده نشود و مخاطب خود را پیدا نکند.

این نویسنده و کارگردان تئاتر کودک و نوجوان با ارائه راهکاری در این زمینه گفت: ارتباط درستی بین ارگانی مانند آموزش و پرورش که بخش بزرگی از مخاطبان را دارد، با گروه های تئاتری برقرار نشده است. این امر به تئاتر ما ضربه می زند و متأسفانه بسیاری از مخاطبان در جریان کارها نیستند.

وی افزود: امشب شاهد یک اجرای بسیار خوب بودیم، اما چرا باید فقط سه شب در هفته روی صحنه برود. بسیاری از آثار دیگر حوزه کودک و نوجوان نیز فقط سه شب در هفته اجرا می شود، زیرا در طول هفته مخاطب ندارد و متأسفانه اقتصاد تئاتر به تماشاکر وابسته است.

برومند مسئله دیگر را سوء مدیریت تئاتر کودک و نوجوان در مشهد بیان کرد و گفت: ما پروژه ای به نام «عروسک گرد» را آغاز کرده ایم، در این برنامه به طور رایگان در روستاهای مناطق محروم، تئاتر اجرا می کنیم. هدف از این کار این بود که فکر می کنیم اکنون وضعیت روحی مردم و بچه ها خوب نیست و نیاز به نشاط اجتماعی دارند. وقتی مسئولان برای ایجاد نشاط اجتماعی برنامه ای ندارند، ما هنرمندان وظیفه خودمان می دانیم به سراغ کودکان مناطق محروم و کسانی که مشکل مالی دارند و در عمر خود تئاتر ندیده اند، برویم و مقداری حال آن ها را خوب کنیم، بدین ترتیب حال خودمان نیز خوب خواهد شد. تاکنون نوزده اجرا داشته ایم و امیدواریم بتوانیم در سایر مناطق نیز همچنان این روند را ادامه دهیم.

نگارستان

روایت عکاسان از جلوه های عظمت ایران در نگارخانه اشراق



نمایشگاه گروهی عکس «ایران، سرای من» شبانه ۱۸ مهرماه، ساعت ۱۷ در نگارخانه اشراق برگزار می شود. این نمایشگاه جلوه های گوناگون معماری، طبیعت، آیین و آداب و رسوم ایران است. در این نمایشگاه آثار عکاسانی چون

امیرمهدی اسدی، محمدرضا پهلوان، مهرشاد پهلوان، مانی پهلوان، مریم ترک، امیر حاج عباسی، مجتبی حسن پور، خنانه حلمی، محمد خورانفر، رضا رادپور، سعید ربیع زاده، فاطمه رنجبر، اسحاق ریگی، ارغوان رضایی، فاطمه درکی، هادی دهقان پور، سید علی سیدی، حمید سبحانی، معصومه ضابط نیا، محمدعلی علیمیرزایی، نسرین قشلاقی، مجتبی گیتی نژاد، سحر فتاح پور، حامد فلاح، دانیال نصیری، سحر نوروزی، قدیر وقاری، مهدی وقاری و ابوالفتح یوسفی به نمایش درخواهد آمد. نمایشگاه عکس «ایران، سرای من» تا ۲۲ مهرماه در دو نوبت زمانی ۱۳ تا ۱۷ و ۱۹ تا ۱۹ ادامه دارد.

برگزاری نشست «مهر مهرویان» به مناسبت روز ملی حافظ



نشست تخصصی «مهر مهرویان» با حضور استاد صحافی مقدم از سلسله برنامه های نکوداشت هفته خوش نویسی، دوشنبه ۲۰ مهرماه ساعت ۱۶ در مجتمع فرهنگی هنری امام رضا(ع) برگزار خواهد شد. این نشست که نگاهی خوش نویسانه به کلام حافظ دارد، توسط انجمن خوش نویسان مشهد به مناسبت روز ملی حافظ برپا می شود.

تماشاخانه

نمایش «هملنک به روایت کوچه و بازار» نقد می شود



شانزدهمین نشست از مجموعه «جلسات دیوار چهارم» به نقد و بررسی نمایش «هملنک به روایت کوچه و بازار» به نویسندگی و محسن ایرجی و کارگردانی آرمان صفری می پردازد. در این نشست رضا حسینی و امیراحسان امیرپور به عنوان منتقدان مهمان و مصطفی یوسف زاده

به عنوان کارشناس و مجری حضور خواهند داشت. این نمایش ویژه هنرمندان در روز شنبه ۱۸ مهرماه در ساعت ۱۹ در تماشاخانه استاد حسین نوری حوزه هنری اجرا خواهد شد و در ساعت ۲۰:۳۰ نقد و بررسی می شود.

آغاز اجراهای تئاتر «سوءتفاهم» در پردیس «آکتور»



اجراهای تئاتر تراژدی «سوءتفاهم» به نویسندگی آلبیر کامو و کارگردانی یگانه فرهادی این روزها ساعت ۲۰ در سالن شماره یک پردیس تئاتر «آکتور»، آغاز شده است. در این نمایش امین ابوالفضلی، روزان معتمد وزیری، ترمه نظری، فرشاد نیرومند، مهدیه شام آبادی،

زهرا کرانی، ایلیا اشکورکیانی، مشکلات شرقی، مینوسا شرقی، ریحانه درکی، سارا عرب صابحی، اتاناز یزدان دوست، عسل نصرتی، آوا عسگری، ماهورا سادات موسوی، تینا حبیبی، فاطمه قادری، درسا حسین پور، زهرا کشاورزی، نرگس فاخر، مرسانا ناصری راد و سیده مهسا حسینی بازی می کنند. در خلاصه نمایش «بیگانه» آمده است: «نگام می کردن، ولی انگار متو نمی دیدن. همه چیز سخت تر از چیزی بود که فکرش رو کرده بودم. کافا بود فقط بگم: «منم، خود خودم.» اما اون یک کلمه رو پیدا نکردم.»

اجرای نمایش «شکارچیان مرز» در تماشاخانه بهار



نمایش «شکارچیان مرز» به نویسندگی و کارگردانی مجتبی زادفر به زودی اجراهای خود را در ساعت ۱۹ در تماشاخانه بهار آغاز خواهد کرد. در این نمایش علی رضایی اصل، علی صدایی و الهام آقایی به ایفای نقش می پردازند.

«گوسفندان زبل» روی صحنه فرهنگ سرای ترافیک



نمایش کودک و نوجوان «گوسفندان زبل» به نویسندگی و کارگردانی عبدالرضا افشارزاده از پنجشنبه ۲۳ مهر ساعت ۱۹ در فرهنگ سرای رسانه خواهد کرد. در این نمایش علی رضایی اصل، علی صدایی و الهام آقایی به ایفای نقش می پردازند.

امیرعلی حسن زاده، افشین افشارزاده، فرحناز تبریزی، زینب پورمحمدی، اشکان افشارزاده، پویا امیری نسب، باران غفوریان و طاهّا ذوالفقاری بازی می کنند.

اجرای «جادوی احساسات» در فرهنگ سرای رسانه



نمایش کودک و نوجوان «جادوی احساسات» به نویسندگی و کارگردانی محمدمهدی قناد از پنجشنبه ۲۳ مهر ساعت ۱۹ در فرهنگ سرای رسانه اجراهای خود را آغاز خواهد کرد. تئاتر «جادوی احساسات» با موضوع آشنایی با اقوام ایرانی و آموزش، کنترل

و درمان احساسات بد و منفی مثل حسادت، خجالت، عصبانیت و اضطراب را به کودک و والدین می دهد. این تئاتر با استفاده از تکنیک تلفیق انیمیشن تئاتر و نورپردازی حرفه ای و صدابرداری، موزیکال و بسیار شاد اجرا می شود. علیرضا فرزانه، سودا حسن زاده، کیما آتش زبان و مونا عرفانی بازیگران این نمایش هستند.